

AULJ

**อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติ : ศึกษากรณีตุลาการถูกกล่าวหา
ว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ**

**AUTHORITY OF NACC ON INSPECTION
OF JUDICIAL BRANCH: CASE STUDY
KHAO PRAVIHAN ISSUE**

ชวิน ฉันทนารัตน์*

Chawin Chandhanarath

บทคัดย่อ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะอยู่ในองค์กรใดก็ตาม เพื่อให้การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ปัญหาที่ต้องพิจารณาคือตุลาการ แม้จะมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ยังคงต้องตกอยู่ภายใต้การตรวจสอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

* บทความนี้เรียบเรียงมาจากวิทยานิพนธ์เรื่อง “อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ : ศึกษากรณีตุลาการถูกกล่าวหาว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ,” วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2555.

ชวิน ฉันทนารัตน์

164

AULJ Vol. III August, 2012

แห่งชาติ ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการตรวจสอบตุลาการกรณีใช้อำนาจโดยมิชอบ ซึ่งพบว่าในต่างประเทศมีการตรวจสอบตุลาการในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นโดยฝ่ายนิติบัญญัติหรือองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ และยังพบว่าการตรวจสอบตุลาการโดยองค์กรภายนอกเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ความรับผิดชอบในทางอาญาหรือทางวินัย ของผู้ถูกกล่าวหา ผู้เขียนจึงได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 และเสนอแนะให้มีการจัดตั้งองค์กรเฉพาะขึ้นมาตรวจสอบ ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบตุลาการโดยองค์กรภายนอกมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การลงโทษทางอาญาและวินัยตามควร

ABSTRACT

The National Counter Corruption Commission is established for the purpose of inspection in any actions of the state official on using the power and duties legitimately. The problem at hand is that, even though the judge is a part of the state judicial system and is considered to be independent from any type of possible interference, the judiciary is able to be inspect by the National Counter Corruption Commission as same as any officials in other offices. Thus, this article particularly aims to research on the power of the National Counter Corruption Commission for inspection the actions of officials in the judiciary system in the case of abuse of power by the judge. The study of other countries' cases found that there are many inspection ways for the judiciary system to be inspected by external organization such as; the Legislative or other authorized organizations. Additionally, the research also found that the judiciary inspection by external organization is executable to reach the particular process of inspection conducting to a position's offence, criminal offence, or disciplinary offence of the accused judge. The author suggests that the Organic ACT on Counter Corruption, B.E. 2542 (1999) should be amended and the new key authorized organization should be specifically to deal with this matter for enhancement of the suitability and efficiency of the judiciary inspection.

ในปัจจุบัน การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเป็นเรื่องสำคัญจนแทบไม่มีผู้ใดหรือองค์กรใดรอดพ้นจากการถูกตรวจสอบไปได้ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบจากภายนอกหรือภายในองค์กรนั่นเอง โดยเฉพาะประเทศที่มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย การตรวจสอบอยู่บนพื้นฐานของหลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักนิติรัฐด้วยความชอบด้วยกฎหมาย ความโปร่งใส การมีส่วนร่วมจากองค์กรภายนอก และความรับผิดชอบ ซึ่งการตรวจสอบที่เหมาะสม ย่อมไม่ถือว่าเป็นการแทรกแซง ก้าวก้าว หรือครอบงำบุคคลหรือองค์กรที่ถูกตรวจสอบแต่อย่างใด แต่กลับทำให้ผู้ถูกตรวจสอบมีความระมัดระวังการใช้อำนาจของตนในการปฏิบัติหน้าที่ หากไม่มีการตรวจสอบจะรู้ได้อย่างไรว่าบุคคลนั้นใช้อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรอบแห่งกฎหมายที่ได้ให้อำนาจไว้¹ ซึ่งอำนาจตุลาการเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจอธิปไตยในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีผ่านเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ ตุลาการ ซึ่งการใช้อำนาจตุลาการตามหลักการสากลย่อมมีความเป็นอิสระในการใช้อำนาจ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าตุลาการจะปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเป็นกลางปราศจากการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอก แต่หลักความเป็นอิสระดังกล่าวย่อมมีขอบเขตซึ่งหลักการให้ความเป็นอิสระแก่ตุลาการเฉพาะการใช้อำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายและปราศจากพฤติกรรมที่ไม่ชอบ สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่รับรองหลักความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการไว้ในรัฐธรรมนูญ² แต่อย่างไรก็ตาม ตุลาการหาได้หลุดพ้นจากการถูกตรวจสอบไม่ เพียงแต่การตรวจสอบตุลาการย่อมต้องคำนึงถึงหลักความเป็นอิสระดังกล่าวด้วยสำหรับผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการตรวจสอบตุลาการโดยองค์กรภายนอกในกรณีที่ตุลาการถูกกล่าวหาว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบเพื่อนำไปสู่

¹ วิษณุ เครืองาม, สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เรื่องการตรวจสอบองค์กรในกระบวนการยุติธรรม (นนทบุรี : วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, 2552), หน้า 53.

² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.

มาตรา 197 “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้องรวดเร็วและเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย...”.

ความรับผิดชอบของตุลาการไม่ว่าเป็นความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในทางอาญา หรือความรับผิดชอบในทางวินัย

สำหรับในประเทศไทยรัฐธรรมนูญได้ก่อตั้งองค์กรอิสระขึ้นมาเพื่อตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้แก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ³ ซึ่งตุลาการถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐคนหนึ่งด้วย และเมื่อได้พิจารณากระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจในด้านต่างๆ ที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดจนหลักประกันในเรื่องความอิสระ ความเป็นกลาง และอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบที่มีอยู่กว้างขวาง จึงมีความเหมาะสมที่จะตรวจสอบตุลาการในกรณีที่มีการกล่าวหาว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบได้ ซึ่ง 2 กรณีที่นำไปสู่อำนาจการตรวจสอบ ดังนี้

1. การถอดถอนตุลาการออกจากตำแหน่ง

กระบวนการถอดถอนตุลาการนั้นเป็นวิธีการตรวจสอบและถ่วงดุลโดยวุฒิสภาอันเป็นกระบวนการของฝ่ายนิติบัญญัติแต่ขั้นตอนการไต่สวนหาข้อเท็จจริงซึ่งนำไปสู่การลงมติถอดถอนนั้น เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อเสนอต่อวุฒิสภา

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวนตุลาการอันอาจนำไปสู่การถอดถอนออกจากตำแหน่งได้ทั้งนี้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (ฉบับปัจจุบัน) มาตรา 270 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 58 บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าตุลาการผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย วุฒิสภามีอำนาจ

³ สุรพล นิตไกรพจน์, คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐตามรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547), หน้า 51.

ดำเนินการถอดถอนตุลาการผู้นั้นออกจากตำแหน่งได้ ซึ่งการร้องขอให้วุฒิสภาดำเนินการถอดถอนด้วยเหตุผลดังกล่าวนั้น

เมื่อวุฒิสภาได้รับคำร้องและคำร้องนั้นชอบด้วยกฎหมาย วุฒิสภาจะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงว่ามีเหตุตามคำร้องดังกล่าวหรือไม่ และเมื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริงเสร็จสิ้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติด้วยเสียงข้างมากกว่าข้อกล่าวหาใดมีมูล ให้ส่งรายงานการไต่สวน เอกสารต่าง ๆ พร้อมด้วยความเห็นและมติดังกล่าวไปยังประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภาลงมติในการถอดถอนต่อไปและนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติดังกล่าวตุลาการผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติ

เมื่อวุฒิสภามีมติถอดถอนผู้ใด ให้ผู้ที่ถูกถอดถอนนั้นพ้นจากตำแหน่งหรือให้ออกจากราชการนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และให้ตัดสิทธิผู้นั้นในการดำรงตำแหน่งใดในทางการเมืองหรือในการรับราชการเป็นเวลา 5 ปี

2. การไต่สวนตุลาการเพื่อดำเนินคดีฐานกระทำความผิดว่าด้วยการทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อหน้าที่ในการยุติธรรม

การที่ตุลาการถูกกล่าวหาว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบถือว่าเป็นการเข้าข่ายที่ตุลาการกระทำความผิดว่าด้วยการทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อหน้าที่ในการยุติธรรมเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบเมื่อมีผู้ร้องเรียนหรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าตุลาการมีกรณีสงสัยว่ามีพฤติการณ์ดังกล่าว

โดยอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีนี้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา 250 (3) และ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 19 (4) ประกอบ มาตรา 84 (2) ที่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบตุลาการในกรณีทุจริตหรือประพฤติโดยมิชอบอันนำไปสู่การลงโทษทางวินัยหรือทางอาญาต่อไป กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริง แล้วเห็นว่าตุลาการมีมูลความผิดทางวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมาย
ชวิน ฉันทนารัตน์

ว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองต่อไป

ในกรณีที่ ก.ต. หรือ ก.ศป. ไม่ดำเนินการทางวินัยหรือคณะกรรมการป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยของ ก.ต. หรือ ก.ศป. แล้วแต่กรณีไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมให้คณะกรรมการป.ป.ช. แจ้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการ ก.ต. หรือ ประธานคณะกรรมการ ก.ศป. แล้วแต่กรณีซึ่งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวไม่มีสภาพบังคับให้ ก.ต. หรือ ก.ศป. ต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด

ถ้าเห็นว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ประธานกรรมการส่งรายงานเอกสารและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีโดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องและให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดียึดรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นควรและให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไปโดยใช้ระบบไต่สวน

เมื่ออัยการสูงสุดได้รับรายงานและเอกสารพร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการป.ป.ช. แล้วเห็นว่ารายงานเอกสารและความเห็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกันในกรณีนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไปในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน

สภาพปัญหา

กรณีที่มีการกล่าวหาตุลาการว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบซึ่งเป็นกรณีที่เป็นกระทำความผิดว่าด้วยการทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ชวิน ฉันทนารัตน์

ราชการหรือความผิดต่อหน้าที่ในการยุติธรรมเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบเมื่อมีผู้ร้องเรียนหรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าตุลาการมีกรณีสงสัยว่ามีพฤติการณ์ดังกล่าว ตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 19 (4) ประกอบ มาตรา 84 (2) นั้น มีปัญหาที่ต้องพิจารณาในกรณีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องถ้อยคำในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 19 อนุมาตรา 4

ตามที่พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ได้ให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและดำเนินการตามกฎหมายในกรณีดังกล่าว โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา 19 อนุมาตรา 4 ซึ่งบัญญัติว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้...

(1) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง... กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม” และมาตรา 84 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 19 การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้กล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกิน 5 ปี...

(2) ผู้พิพากษาและตุลาการ”

จากบทบัญญัติทั้ง 2 มาตรานี้อาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความถึงอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบตุลาการในกรณีที่มีการกล่าวหาว่าใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบได้เนื่องจากตามมาตรา 19 (4) นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ซึ่งตามมาตรา 4 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” คือ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจปกครอง และ

ให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลควบคุมหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

จากนิยามของคำว่าผู้บริหารระดับสูงดังกล่าวจะเห็นว่ามิได้นิยามถึงคำว่าผู้พิพากษาและตุลาการไว้โดยตรง แต่ในมาตรา 84(2) กลับระบุถึงตำแหน่งดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม มาตรา 84 ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่าให้อยู่ภายใต้บังคับมาตรา 19 ดังนั้น อาจมีปัญหาในการตีความได้ว่าผู้พิพากษาและตุลาการถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือไม่ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการโต้แย้งอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบตุลาการในกรณีดังกล่าวได้

2. ปัญหาว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะตรวจสอบตุลาการได้ในกรณีใดบ้าง

เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการนั้น ตุลาการย่อมมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ทางตุลาการดังกล่าวย่อมได้รับความคุ้มกันในการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย อย่างไรก็ตาม ตุลาการยังคงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การปฏิบัติหน้าที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย จึงต้องตรวจสอบตุลาการว่าได้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ดังเช่นการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายอื่นๆ แต่การตรวจสอบตุลาการนั้นต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระและความคุ้มกันของตุลาการด้วย เพื่อไม่ให้การตรวจสอบเป็นเครื่องมือในการแทรกแซงความเป็นอิสระของตุลาการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาระหว่างฝ่ายตรวจสอบกับฝ่ายที่ถูกตรวจสอบได้ ดังนั้นการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้าไปตรวจสอบตุลาการจะทำให้ต่อเนื่องเมื่อเป็นกรณีที่กล่าวหาว่าตุลาการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบเนื่องจากมีการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่หรือมีการประพฤติที่ไม่ชอบ หากเป็นการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีไปตามปกติ แม้จะมีความผิดพลาดและความเสียหายเกิดขึ้น แต่การใช้อำนาจดังกล่าวปราศจากการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกระบวนการการตรวจสอบตุลาการจากกรณีศึกษาแล้วนั้น ผู้เขียนขอเสนอข้อเสนอแนะและแนวทางต่างๆ อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวินัย จันทรารัตน์

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 รวมทั้งแนวทางในการไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางในการตรวจสอบตุลาการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่มีการกล่าวหาตุลาการว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในตำแหน่งหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตุลาการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 มาตรา 19 (4) ประกอบมาตรา 4 (2) เมื่อพิจารณาจากสองมาตราดังกล่าวจะพบว่ามาตรา 19 (4) นั้นอยู่ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม โดยที่มาตรานี้จะบัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ไว้เป็นหลักการทั่วไป แต่รายละเอียดของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวนั้น ได้บัญญัติไว้ในหมวด 8 ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยที่มาตรา 84 ได้กำหนดถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อาจถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบในกรณีดังกล่าวได้ รวมถึงผู้พิพากษาและตุลาการด้วย

แต่มาตรา 84 ได้บัญญัติไว้ว่าภายใต้มาตรา 19 ดังนั้นแสดงว่าตำแหน่งผู้พิพากษาและตุลาการนั้น จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงด้วย มิเช่นนั้นจะเป็นการขัดต่อมาตรา 19 อันเป็นหลักการทั่วไป แต่เมื่อพิจารณาในมาตรา 4 นิยามของคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” ให้ความหมายรวมถึง “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ไว้ด้วยกลับไม่ชัดเจนในตำแหน่งผู้พิพากษาและตุลาการ จนอาจจะมีการถกเถียงในปัญหาข้อกฎหมายได้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้าไปตรวจสอบผู้พิพากษาและตุลาการในกรณีดังกล่าวมีอำนาจหรือไม่ หรือเป็นการแทรกแซงความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและตุลาการหรือไม่ ดังนั้นในมาตรา 4 นิยามของคำว่า “ผู้บริหารระดับสูง” หรือ “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” ผู้ศึกษาวิจัยจึงขอเสนอให้มีการเพิ่มเติมข้อความให้รวมถึง “ผู้พิพากษาและตุลาการที่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี”ไว้ในนิยามของคำว่า “ผู้บริหาร

ระดับสูง” หรือ “ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” เพื่อให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการตรวจสอบผู้พิพากษาและตุลาการให้มากยิ่งขึ้น

2. แม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจในการไต่สวนกรณีที่มีการกล่าวหา ผู้พิพากษาและตุลาการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรภายนอกซึ่งการใช้อำนาจตรวจสอบผู้พิพากษาและตุลาการดังกล่าว อาจไม่ได้รับการยอมรับจากผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมหรือตุลาการในศาลปกครองจนนำไปสู่ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างฝ่ายตุลาการกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้นเพื่อลดปัญหาการไม่ ยอมรับอำนาจของอีกฝ่ายและเพื่อลดความขัดแย้งของทั้ง 2 องค์กรที่อาจเกิดขึ้น และเพื่อให้ การตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวทางที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้อำนาจตรวจสอบโดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย และมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสำหรับกรณีดังกล่าวว่า เมื่อมีการร้องเรียนกล่าวหาข้าราชการตุลาการ ไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมหรือตุลาการในศาลปกครองต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ต้องการทราบข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประกอบการ พิจารณาที่จะนำไปสู่การรับข้อร้องเรียนเพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริงตามอำนาจหน้าที่ของตน ตามกฎหมายต่อไปหรือไม่ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ส่งเรื่องร้องเรียนกล่าวหาดังกล่าวไปยัง สำนักงานศาลยุติธรรมหรือสำนักงานศาลปกครองแล้วแต่กรณี

เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาล ยุติธรรมหรือระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองแล้วแต่กรณีและเมื่อสำนักงาน ศาลยุติธรรมหรือสำนักงานศาลปกครองดำเนินการแล้วเสร็จจะส่งสรุปผลการดำเนินการ แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.ทราบ เพื่อดำเนินการขั้นต่อไปทั้งนี้ในระหว่างดำเนินการ สำนักงานศาลยุติธรรมหรือสำนักงานศาลปกครอง จะต้องแจ้งความคืบหน้าให้ คณะกรรมการป.ป.ช.ทราบเป็นระยะ เพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณามีมติประการใดแล้วให้แจ้ง สำนักงานศาลยุติธรรมหรือสำนักงานศาลปกครองแล้วแต่กรณีด้วยเช่นเดียวกัน

ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าจากพยานหลักฐานเบื้องต้นในข้อกล่าวหา ไม่อยู่ในอำนาจของตน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีมติไม่รับข้อร้องเรียนดังกล่าว หาก เห็นว่าเป็นเรื่องที่เกินขอบเขตของความเป็นอิสระของตุลาการตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อัน

เป็นการเข้าข่ายกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติรับข้อร้องเรียนดังกล่าวไว้ได้สวนหาข้อเท็จจริงอันนำไปสู่การชี้มูลความผิดในทางวินัย หรือทางอาญาตามอำนาจหน้าที่ของตนต่อไป ในการนี้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 45 ที่จะตั้งอนุกรรมการขึ้นมาเพื่อได้สวนหาข้อเท็จจริงได้ ดังนั้น แนวปฏิบัติในกรณีข้างต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรตั้งอนุกรรมการขึ้นมาได้สวนหาข้อเท็จจริงโดยอนุกรรมการดังกล่าวให้ประกอบไปด้วย อนุกรรมการจากฝ่ายศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองแล้วแต่กรณี และจากฝ่ายคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนเท่าๆกัน

3. เมื่อได้ศึกษาถึงระบบการตรวจสอบผู้พิพากษาและตุลาการของประเทศไทยแล้ว จะพบว่า อำนาจของศาลยุติธรรมและศาลปกครองในการตรวจสอบความประพฤติ ทั้งการแต่งตั้งและการควบคุมจริยธรรมของผู้พิพากษาและตุลาการล้วนแต่เป็นอำนาจของคณะกรรมการตุลาการ (ก.ต.) สำหรับกรณีผู้พิพากษาศาลยุติธรรม และคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) สำหรับกรณีตุลาการศาลปกครอง แต่ไม่ว่าการตรวจสอบของ ก.ต. กิติ หรือ กศป. กิติ ล้วนแล้วแต่เป็นการตรวจสอบภายในองค์กรตุลาการทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีปัญหาน่าคิดว่าหาก ก.ต. และ ก.ศป. กระทำการไม่ถูกต้อง จะมีหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระหน่วยงานใดบ้างหรือไม่ที่จะเข้ามาตรวจสอบการทำงานของ ก.ต. และ ก.ศป. และเมื่อพิจารณาถึงการตรวจสอบผู้พิพากษาและตุลาการโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. แม้จะเป็นการตรวจสอบโดยองค์กรภายนอก แต่ก็มีอำนาจตรวจสอบเฉพาะกรณีที่มีการกล่าวหาว่าผู้พิพากษาและตุลาการ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เท่านั้น แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็มีได้เป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อตรวจสอบตุลาการโดยเฉพาะ จึงนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กับฝ่ายตุลาการ จึงทำให้การตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกิดความยากลำบากและไม่อาจสัมฤทธิ์ผลได้เท่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากฝ่ายตุลาการแต่อย่างใด

ดังนั้น เพื่อให้การตรวจสอบตุลาการโดยองค์กรภายนอกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย และเพื่อนำไปสู่การตรวจสอบตุลาการที่เป็นระบบและมีความชัดเจนแน่นอนมากขึ้นในอนาคต ผู้เขียนใคร่ขอให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

องค์กรสอบสวนที่จะมาทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในส่วนของศาลยุติธรรมละศาลปกครองโดยเฉพาะ ดังต่อไปนี้⁴

1) องค์กรที่จะเข้ามาทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการนี้ ควรจัดตั้งขึ้นในรูปแบบขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งอยู่ในรูปของคณะกรรมการ เพื่อให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกันในระหว่างคณะกรรมการ โดยคุณสมบัติของกรรมการต้องมีลักษณะเป็นกลางซึ่งต้องเป็นบุคคลภายนอกที่มีชื่อ ผู้พิพากษา ตุลาการ ทนายความ หรือพนักงานอัยการ อีกทั้งต้องมีชื่อบุคคลที่ตำแหน่งอยู่ในฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในฝ่ายบริหาร

2) สำหรับการสรรหาบุคคลที่จะมาทำหน้าที่กรรมการนั้น ควรจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อทำหน้าที่สรรหาโดยเฉพาะ นำมาเทียบเคียงกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญอื่นๆของประเทศไทย เช่น คณะกรรมการ ป.ป.ช.

3) คณะกรรมการตรวจสอบดังกล่าวควรมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาและตุลาการเมื่อถูกกล่าวหาว่ามีความผิดทางวินัย หรือความผิดทางอาญา เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่คณะกรรมการดังกล่าวไม่มีอำนาจตรวจสอบศาลในการพิจารณาพิพากษารรคดี เพราะถือเป็นเรื่องดุลยพินิจของศาลโดยแท้ ทั้งนี้เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล และเพื่อสงวนไว้ซึ่งความเป็นอิสระของศาล เว้นแต่การใช้อำนาจดังกล่าวจะเป็นการใช้อำนาจที่เกิดจากการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

4) เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบดังกล่าวได้สวนหาข้อเท็จจริงเสร็จสิ้นแล้ว หากจะมีความเห็นและคำวินิจฉัยประการใดแล้วจะดำเนินการอย่างไรต่อไปนั้น ผู้เขียนขอเสนอแนะว่าเพื่อเคารพต่อความเป็นอิสระของตุลาการที่รัฐธรรมนูญรับรอง และเป็นการถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการตรวจสอบ อีกทั้งจะเป็นการสอดคล้องและเป็นไปตามหลักสากลจากที่ทำการศึกษามา ฉะนั้น ในเรื่องการพิจารณาทลงโทษ ซึ่งจะดำเนินการต่อไปอย่างไรก็ควรเป็นเรื่องภายในของศาลหรือเป็นไปตามกระบวนการพิจารณาความรับผิดชอบปกติในเรื่องนั้นๆ ดังนั้นหากคณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าข้อร้องเรียนไม่มีมูลให้ยุติเรื่องไป แต่

⁴ ธานินทร์ กรัยวิเชียร, การปรับปรุงศาลยุติธรรม (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553), หน้า 111-117.

หากพบว่ามีมูลความผิดทางวินัย แล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยให้คณะกรรมการตรวจสอบส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ถือเอารายงานและเอกสารของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนด้วย หลังจากที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยของ ก.ต.หรือ ก.ศป. แล้ว หากคณะกรรมการตรวจสอบเห็นพ้องด้วยให้กรณีถึงที่สุด แต่หากไม่เห็นพ้องด้วย ให้คณะกรรมการตรวจสอบส่งความเห็นและคำวินิจฉัยของตนไปยังประธานศาลฎีกาหรือประธานศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี เพื่อให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง ซึ่งต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องร้องเรียนทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบเรื่องที่คณะกรรมการตรวจสอบเสนอมาและวินิจฉัยหาข้อสรุปต่อไป โดยที่ความเห็นของคณะกรรมการที่ประธานศาลฎีกาหรือประธานศาลปกครองแต่งตั้งให้ถือเป็นที่สุดซึ่งอำนาจในเรื่องนี้เป็นการแก้ไขข้อบกพร่องอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา 95 แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมูลความผิดทางวินัยสำหรับผู้พิพากษาและตุลาการ ต้องส่งเรื่องให้ ก.ต. หรือ ก.ศป. พิจารณาและวินิจฉัย แล้วแต่กรณี หาก ก.ต. หรือ ก.ศป. ไม่เห็นพ้องด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำได้เพียงเสนอความเห็นของตนต่อ ประธาน ก.ต. หรือ ประธาน ก.ศป.เท่านั้น ดังนั้นข้อเสนอแนะดังกล่าวก็เพื่อเพิ่มอำนาจและสภาพบังคับให้กับคณะกรรมการตรวจสอบนั่นเอง

หากพบว่ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการตรวจสอบส่งรายงาน เอกสารและความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีโดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้องและให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวน เมื่ออัยการสูงสุดได้รับรายงานและเอกสารพร้อมทั้งความเห็นจากคณะกรรมการตรวจสอบแล้วเห็นว่ารายงานเอกสารและความเห็นที่คณะกรรมการตรวจสอบส่งให้ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ให้อัยการสูงสุดแจ้งให้คณะกรรมการตรวจสอบทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้น

ให้ครบถ้วนในคราวเดียวกันในกรณีนี้ให้คณะกรรมการตรวจสอบและอัยการสูงสุดตั้ง
คณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวม
พยานหลักฐานให้สมบูรณ์แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อไปในกรณีที่คณะทำงาน
ดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจ
ฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน ซึ่งอำนาจในเรื่องนี้จะคล้ายคลึงกับอำนาจ
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 97 แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542